

Täysistunto

Torstai 4.6.2020 klo 16.00—20.52

2.1. Suullinen kysymys EU:n elpymisrahaston vaikutuksesta Suomen talouteen (Ari Koponen ps)

Suullinen kysymys SKT 76/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Koponen, Ari.

Keskustelu

16.00 **Ari Koponen ps:** Arvoisa puhemies! Suomen valtio ottaa tänä vuonna uutta velkaa lähes 20 miljardia. Hallitus on viemässä Suomen ikuiseen yhteisen EU-alueen velkavankuuteen. Tämänhetkisen tiedon mukaan hallitus hyväksyy euroalueen yhteisvastuulle uuden, 750 miljardin euron paketin, josta iso osa on suoraa tukea jäsenmaille. [Sanna Antikainen: Ohoh!] Suurin osa on menossa Etelä-Euroopan huonosti talouttaan hoitaneille maille, kuten Italialle, jonka osuus elvytyksestä olisi huimat 173 miljardia. [Sanna Antikainen: Huh huh!] Vertailun vuoksi on hyvä mainita, että Italia on Euroopan selvä ykkösmaa veronkierrossa ja menettää vuosittain tämän takia jopa 190 miljardia euroa. [Sanna Antikainen: Kamala summa!] Tätä hallitus haluaa lähteä tukemaan.

Me perussuomalaiset emme voi käsittää tätä täysin isänmaan edun vastaista politiikkaa, kun omakin velkasuhteemme lähestyy kriisimaiden tasoa. Myös presidentti Niinistö arvioi, että euroalueen olisi palattava alkuperäiseen toiminta-ajatukseensa ja no bail-out -periaatteeseen.

Arvoisa ministeri, miksi te haluatte [Puhemies koputtaa] järkyttävän suuren yhteisvastuun taakan tulevien suomalaisten sukupolvien harteille? Vastatkaa rehellisesti, miksi.

16.02 **Valtiovarainministeri Katri Kulmuni** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ei hallitus halua, eikä varmaan kukaan halua, tuskin eduskuntakaan haluaa. Hallitus lähtee siitä, että se komission esitys, joka on esitetty, ei sellaisenaan Suomelle käy, vaan me alamme neuvottelemaan siitä. Ja silloin me neuvottelemme niiden reunaehtojen puitteissa, joita eduskunta meille on aikaisemmin asettanut ja tulee asettamaan nyt, kun hallitus on saanut oman kantansa aikaiseksi. Se tarkoittaa sitä, että eduskunnalla on Suomessa budjettivalta ja sitä noudatetaan. Me tiedämme, että on tarpeita tehdä eurooppalaista elvytystä, kuten on tarpeen tehdä myös kotimaista elvytystä, mutta kaikkien ratkaisujen, mihin sitoudutaan, täytyy olla määräaikaaisia, tarkkarajaisia, ja budjetista päättää aina eduskunta. Me lähdemme nyt neuvottelemaan siitä, minkälainen ratkaisu tulee. Edustaja Koponen kysyi, miksi me hyväksymme komission esityksen — ei se komission esitys tule olemaan lopullinen päätös, vaan se on komission esitys, josta alkaa neuvottelu.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aiheesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan nousemalla seisomaan ja painamalla V-painiketta.

16.03 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Parhaillaan Italia suunnittelee jo verohelpotuksia, ja sisäministeri Ohisalo ihastelee, kuinka Espanjan vasemmistohallitus on ottamassa käyttöön perustulon. Rahaa tuntuu siis olevan jaettavaksi — EU maksaa, Suomi maksaa. Ei näiden valtioiden tarvitse jatkossakaan tehdä mitään menoleikkauksia tai maksaa rehellisesti veroja. Meillä Suomessa saadaan valmistautua päinvastaiseen toimintaan: korotetaan veroja, jotta saamme lahjoitettua euroja Etelä-Euroopan korruptoituneiden maiden loputtomaan piikkiin, [Sanna Antikainen: Voi kamala!] joiden kotitaloudetkin ovat nettovauraampia kuin me suomalaiset. [Sanna Antikainen: Ohoh!] 90-luvun lamassa pelastettiin suomalaisia pankkeja duunarien ja yrittäjien selkänahalla. Nyt tilanne on vieläkin järkyttävämpi. Hallitus haluaa maksaa ulkomaisten pankkien saatavat ja etelän yli varojensa elävien veronkierron. [Jussi Halla-aho: Uskomatonta!] Arvoisa hallitus, te sanotte, että vakaa euroalue on Suomen etu. Onko yhteensä tuhansien miljardien keinotekoinen rahan pumppaaminen teistä vakautta?

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan nyt korjata väärän käsityksen, joka tämän elpymisrahaston osalta on tietyissä puheenvuoroissa sitkeästi alkanut elämään. Tässä elpymisrahastossahan ei ole kyse siitä, että yhdessä lähtisimme jotakin yksittäistä jäsenmaata pelastamaan jonkunäköisestä talousahdingosta, vaan tässä on kyse siitä, että kun koronakriisi on iskenyt erittäin voimakkaan reaalitalouden šokin koko Eurooppaan, niin nyt haemme niitä yhteisiä eurooppalaisia ratkaisuja, joilla elvytämme koko Euroopan taloutta, ja tämä on Suomen etujen mukaista. Meidän etumme on se, että talous lähtee tämän kriisin jälkeen kasvuun. Me hyödyimme siitä niin työllisyyden kuin tietenkin julkisen taloudenkin näkökulmasta, että talous kasvaa, ja Suomen etu on se, että koko Euroopassa talous elpyy, sillä Eurooppa on meidän iso ventialueemme. Me olemme yhteisillä sisämarkkinoilla, ja sen vuoksi teemme tätä kokonaisuutta yhdessä ja etsimme niitä ratkaisuja. Kyse ei ole mistään yksittäisen jäsenmaan pelastamisesta tai auttamisesta vaan yhteisestä projektista, siitä, että Eurooppa [Puhemies koputtaa] tämän koronakriisin aiheuttamasta šokista selviää.

16.05 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Komission esitys on todennäköisesti yliampuva, jotta saataisiin neuvotteluvaraa. Monet pienet nettomaksajat — ei toki Suomi — ovat suhtautuneet esitykseen hyvin kriittisesti. 750 miljardia tingataan vaikkapa 700 miljardiin, ja sitten kaikki voivat julistaa voittaneensa.

Suurin kysymys ei liity tarkkaan euromäärään vaan periaatteisiin. Tulonsiirrot ja yhteisvastuu kannustavat eteläisiä jäsenmaita jatkamaan sellaista talouspolitiikkaa, josta niiden ongelmat pohjimmiltaan johtuvat. Miksi ne tekisivät poliittisesti vaikeita rakenteellisia uudistuksia, kun ne tietävät, että joku muu viime kädessä kuittaa laskut?

Voidaan myös kysyä, miten uskottavaa on EU:n puhe oikeusvaltiosta ja sääntöperusteisesta maailmasta, jos se ei noudata edes omia sääntöjään. Mitä merkitystä on säännöillä, jos ne ovat aina alisteisia politiikalle?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

16.06 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä kokonaisuutta on syytä katsoa hyvin rauhassa ja maltilla. Valtioneuvosto on tänään muodostanut oman kantansa tähän aika mittavaan komission elvytyskokonaisuuteen, ja meidän pitää tunnistaa tästä Suomena, vientivetoisena jäsenmaana myöskin meidän omat intressimme. Meidän etumme on se, että Eurooppa elpyy, se lähtee kasvuun ja kestäväan kasvuun, jossa panostetaan tutkimukseen ja kehitykseen, ilmastokestäväan kasvuun ja sellaiseen Eurooppaan, joka pysyy vahvana ja yhtenäisenä ja kykenee ratkomaan globaaleja ongelmia.

Te sanoitte, edustaja Halla-aho, että tämä tulonsiirroilla kannustaa jatkamaan huonoa politiikkaa. Tässä ei ole kysymys tulonsiirroista vaan nimenomaan investoinneista Euroopan elpymiseen tästä koronakriisistä. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Te sanoitte myös, että miksi ne tukisivat rakenneuudistuksia. Tähän on rakennettu nimenomaan ehdollisuus, joka tukee rakenneuudistuksia. [Jussi Halla-aho: Ei pidä paikkaansa! — Sanna Antikainen: Ei pidä paikkaansa! — Paavo Arhinmäki: Onko edustaja Antikainen lukenut edes kansilehteä?] Kaikki rahoitus sidotaan eurooppalaiseen ohjausjaksoon, sen maakohtaisiin suosituksiin, joiden perusteella tehdään kestäviä uudistuksia kaikissa jäsenmaissa, Suomi mukaan lukien.

16.07 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Huomaan, että hallitus on hyvin mieltynyt käyttämään tätä sanaa ”elvytys” niin omassa lisätalousarviossaan kuin puhuttaessa EU:hun siirrettävistä rahoista. Voin teitä siinä sen verran neuvoa, että teidän omassa lisätalousarviossanne läheskään kaikki, mitä te kutsutte elvytykseksi, ei sitä ole, ja uskoisin, että suomalaiset veronmaksajat eivät halua elvyttää Italiassa sitä rahapulaa, mikä siellä on mafian takia, eivätkä halua elvyttää Espanjan perustuloa.

Aina kun tästä asiasta täällä puhutaan, täällä vedotaan markkinoihin, sisämarkkinoihin, turvallisuuspolitiikkaan, jopa imagoon. Mutta hallitus, uskaltaisitteko te laskea ihan konkreettisesti jäsenmaksujen ja vastuiden todelliset kustannukset ja verrata niitä maksuihin, joita itsenäinen maa Suomi maksaisi markkinoille pääsystä?

Olen oikeasti hieman huolissani. Kertokaa, hallitus, onko teillä tiedossanne ne valtavat riskit, joita tämänkaltaiset toimet aiheuttavat paitsi veronmaksajalle niin myös Suomen taloudelliselle itsemääräämiselle, [Puhemies koputtaa] jopa koko unionin tulevaisuudelle.

16.09 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallitus lähtee siitä, että perustuslakia noudatetaan aina ja tämä talo viime kädessä päättää, mihin sitoudutaan ja mihin ei. Hallitus ei voi neuvotella ilman, että eduskunta on sen hyväksynyt, ja oppositio on niissä samoissa valiokunnissa matkassa. Joka vuosi eduskunnalle raportoidaan esimerkiksi hallituksen toimintakertomuksesta. Siellä on olemassa kaikki ne sitoumukset ja vastuut, joita Suomella on. Meillä on niitä paljon toki kansallisesti, omasta takaa: meillä on telakkateollisuutta, joka on tarvinnut tukea, meillä on olemassa eurooppalaisia sitoumuksia esimerkiksi eurooppalaisen vakausmekanismin puitteissa. Mutta niin on jokaisella euromaalla olemassa ihan samassa suhteessa heidän talouteensa.

Se, että me olemme kansallisesti tukeneet meidän teollisuuttamme, on varmasti ollut perusteltua politiikkaa aina siinä hetkessä, kun niitä on tehty, mutta se asettaa meille tiettyjä reunaehdoja. Meidän voi olla vaikeampi lähteä tiettyihin uusiin juttuihin matkaan, kun meillä on jo niin paljon sitoumuksia ennestään olemassa. [Riikka Purra: Hyvin esiinnytty, mutta ei vastausta! — Eduskunnasta: Hyvä vastaus!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

16.10 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni kun keskustellaan esimerkiksi tämän elpymisrahaston kustannuksista, samalla on hyvä nähdä myös se toinen puoli: mitä tapahtuu, jos me emme tee yhdessä senkaltaisia toimia, [Eva Biaudet: Nimenomaan!] että Euroopan talous tämän koronaviruksen aiheuttaman šokin jälkeen selviytyy ja elpyy. Ne vaihtoehtokustannukset, jotka olisivat edessä siitä, että koko Euroopan talous ja Suomen talous yhtä lailla lähtisivät tällaisen erittäin kituliaan kasvun aikaan ja taantumaa aikaan ja me emme yhdessä pyrkisi juuri tämänkaltaisessa suhdannetilanteessa tekemään sellaista politiikkaa ja tukemaan senkaltaista politiikkaa, jossa investoidaan tulevaisuuteen, työllisyyteen ja kasvuun — ne vaihtoehtokustannukset olisivat erittäin suuria.

Pitäisin sellaista ratkaisua, jossa emme hakisi kasvun avaimia tällaisen šokin keskellä, erittäin vastuuttomana. Sen vuoksi meidän pitää yhdessä Euroopan tasolla mutta ei vain sillä tasolla vaan tietenkin myös kansallisesti hakea niitä kasvun avaimia, ja tämä hallituksen lisätalousarvio näitä avaimia on etsinyt. On aivan totta, [Puhemies koputtaa] että kaikki toimet siellä eivät ole elvytystoimia. Osa on vielä tämän akuutin kriisin hoitoa.

16.11 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! On totta, että Suomen kannalta on aivan välttämätöntä se, että Eurooppa toipuu, elpyy, lähtee kasvamaan, ja siihen tarvitaan yhteisiä toimia. Se on suomalaisten vientiyritystenkin etu. Sen lisäksi tässä tehdään suuria päätöksiä EU-rakenteisiin, ja niistä pitää saada toimivat. Suomessa pitää olla selkeä kanta, ja mielestäni sen pitäisi olla vanhan linjan mukainen, joka perustuu talouskuriin, tiukkoihin talouspolitiikan sääntöihin, kilpailukykyyn hakemiseen, markkinakuriin, siihen, että jokainen vastaa omasta taloudestaan. Näistä sanoista, joita kävin läpi: nopealla luvulla, kun muutama minuutti sitten saimme hallituksen kannan, sieltä näitä sanoja ei juuri löydy. [Paavo Arhinmäki: Hyvä niin!] Voisi vetää yhteen, että Suomen EU-politiikan linja on muuttunut, enkä enää ihmettele sitä, että Suomi ja hallitus eivät halua olla samassa pöydässä entisten yhteistyökumppaneiden, muiden Pohjoismaiden tai pienten pohjoisten valtioiden, kanssa, joissa on kiinnitetty huomiota nimenomaan talouskuriin ja siihen, että jokainen hoitaa omat asiansa. [Eva Biaudet'n välihuuto] Onko Suomen [Puhemies koputtaa] EU-politiikan, erityisesti sen talouspolitiikan, linja muuttunut?

16.12 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse kyllä näen, että Suomen EU-politiikan linja on ollut pitkään hyvin samansuuntainen, ja myöskin nyt kun me emme valmistaudu vain elpymisrahasto-neuvotteluihin vaan se on vain osa isompaa kokonaisuutta eli monivuotista rahoituskehystä, josta myös neuvotellaan, niin kyllä tämä pitkä linja on nähdäkseni siellä sisällä mukana. Mielestäni ei ole niinkään oleellista se, olemmeko jossakin porukassa, vaan kyllä meidän etumme tietenkin on se, että me katsomme, mistä kokonaisuudesta myös Suomi hyötyy kaikkein eniten, ja tämän pitää olla se näkökulma, käymme sitten monivuotisia rahoituskehysneuvotteluita tai neuvotteluita elpymisrahastosta sen osana. Eli mikä on sellainen kokonaisuus, joka myös Suomea Euroopan maana eniten hyödyttää? Rahoituskehysneuvotteluissa niillä kannoilla, joita olemme jo aiemmin tuoneet eduskuntaan, ja niiden linjausten mukaisesti nyt lähemme käymään neuvotteluja. Osa tätä kokonaisuutta on myös tämä [Puhemies koputtaa] elpymisrahasto, ja tämäkin keskustelu käydään suuressa valiokunnassa. Toivon kyllä tässä hyvää yhteistyötä myös oppositiopuolueiden kanssa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

16.13 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Euroopan unioni ottaisi rahastoa varten ensimmäistä kertaa historiansa aikana merkittävän suuruisen lainan, jonka jäsenmaat sitten maksaisivat takaisin samassa suhteessa kuin maat normaalisti osallistuvat EU:n budjettiin. Kysyn nyt teidän arviotanne siitä: eikö ole niin, että Euroopan unioni tässä rikkoo omia sääntöjään, [Oikealta: Kyllä!] koska perussopimuksessa todetaan, että unioni ei saa rahoittaa toimintaansa velaksi? Ja tämä esitys toisi Suomelle 7—8 miljardin euron lisävastuut muiden koronatoimista lankeavien vastuiden päälle. Eikö näitä miljardeja tarvittaisi täällä kotimaassa kansallisen koronalaskun maksamiseen? [Sanna Antikainen: Juuri näin! — Paavo Arhinmäki: Ne on vastuita, ei ne ole puhdasta rahaa!] Ja kyllä tässä alkaa tulla jo kyseenalaiseksi se, onko Euroopan unioni enää se sama, johon Suomi on aikanaan liittynyt. [Oikealta: Ei ole!] Ovatko enää samat periaatteet voimassa, [Puhemies koputtaa] eli onko tämä nyt enää legitiimi [Oikealta: Ei ole!] tilanne?

16.14 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aloitan tästä edustaja Räsänen hyvän kysymyksen jälkimmäisestä osasta: onko EU enää sama. Tietysti on niin, että eihän EU ole ollut syntyessään valmis. Se on kehittynyt hiili- ja teräsunionista sellaiseksi nyt tällä hetkellä 27 jäsenmaan unioniksi, mikä se tällä hetkellä on. Unioni kehittyy ajan myötä, ja se on ihan luonnollista. Sanotaan, että erityisesti kriiseissä EU kehittyy ja menee eteenpäin. Se on kuin pyörä, jota täytyy polkea, että se pysyy liikkeessä, ja tällä tavalla unioni muotoutuu ajan kanssa. Nyt tässä on kysymys siitä, millä tavalla me vastaamme tähän globaaliin pandemiaan, tähän erittäin traagiseen terveyskriisiin, joka on [Perussuomalaisten ryhmästä: Nettomaksamme!] vaatinut ihmishenkiä kaikkialla, myös EU-jäsenmaissa. Millä tavalla me tähän kriisiin vastaamme? Miten unioni yhdessä rakentaa elpymistoimia, yhteistä kestäväää kasvua?

Sitten on tämä juridinen puoli, johon, puhemies, edustaja Räsänen myöskin puuttui. Se on seikka, jota meidän täytyy hyvin nöyrästi tutkia. Me tutkimme sitä täällä Suomessa, päämiehet käyvät keskustelua Eurooppa-neuvostossa. [Jussi Halla-ahon välihuuto] Komissio itsenäisenä instituutiona on rakentanut tämän esityksen kestävästi unionin perussopimukseen perustuen. [Puhemies koputtaa] Komission tulkinta on se, että perussopimuksia noudatetaan, mutta tämä käydään vielä lävitse. [Jussi Halla-aho: Pukki kaalimaan vartijana!]

16.16 Satu Hassi vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vientivetoisen Suomen talous on erittäin riippuvainen siitä, miten koko Euroopan talous pärjää. Meidän kansantaloudestammehan noin 40 prosenttia on vientiä, ja viennistä reilusti yli puolet menee EU-maihin, eli on meidän kansallinen etumme, että EU toimii, jotta tästä koronakriisin aiheuttamasta talousalhosta elvytään.

Komissio esittää yhtenä toimenpiteenä näiden elvytystoimien rahoitukseksi uusia, suoraan EU:lle meneviä verotuloja, ja haluaisin hallituksen kantaa tähän kysyä. Jos näitä perustetaan, niin silloinhan ei olisi enää kysymys siitä, että suomalaisilta kerätään veroja, joita sitten maksetaan mahdollisesti alhaisemman verotuksen maiden auttamiseen, vaan tulonlähteet olisivat koko Euroopassa yhtenäisin kriteerein esimerkiksi muovijätteestä, ilmastonmuutosta aiheuttavista päästöistä, hiilitulleista [Puhemies koputtaa] ja vastaavista. Miten hallitus tähän suhtautuu? [Jussi Halla-aho: Ei tieto kulje hallituspuolueissa! — Paavo Arhinmäki: Kysymyksellä kerrotaan teille vastauksia!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

16.17 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä tulee veroihin, niin on selvä, että Suomi on jo puheenjohtajakautensa aikana edistänyt esimerkiksi muoviveron aikaansaamista eurooppalaisella tasolla. Totta kai muoviveron tai lentoveron kaltaiset asiat eivät voi tapahtua yksittäisessä maassa, vaan suurempi vaikutus niillä on, jos ne ovat mahdollisimman laajoja. Siksi Suomi katsoo, että tietyissä olosuhteissa, kuten esimerkiksi muovin kohdalla, voi olla järkevää, että me saisimme myös EU:n omiin varoihin sellaisen kohdan.

Veropolitiikka on kansallisen päätöksenteon piirissä, ja kyllä Suomen eduskunta päättää meidän kansallisista veroistamme myös tulevaisuudessa, ja siitä kyllä pidän huolen. Näihin kaikkiin liittyy myös yksimielisyysvaade, ja siitä Suomi pitää kiinni, että joka ikinen veroasia täytyy päättää yksimielisyyden puitteissa, mutta on selvää, että esimerkiksi muovin osalta muovivero voisi olla ihan järkevä asia.

16.18 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdessä asiassa pääministeri Marin oli kyllä äsken oikeassa: eihän tällä kyllä mitään yhtä maata pelasteta. Päinvastoin, tässähän vedetään välistä nettona 5 miljardia suomalaisten veronmaksajien rahaa moneenkin maahan, jotka ovat hoitaneet taloutensa huonosti — Italiaan, Espanjaan, Ranskaan, jopa Puolaan, joka ei ole edes kärsinyt koronasta niin paljon kuin moni muu maa. Tässä siirrytään nyt rehellisesti yhteisvastuulliseen velkaan ja suoriin unionin sisäisiin tulonsiirtoihin. Tosin kukapa on ennenkään uskonut, että niitä velkoja takaisin maksetaan, mutta lahjaa ei tarvitse edes yrittää maksaa takaisin.

Kysynkin hallitukselta, miten näette, jos tämä toteutuu: Mitä tämä tarkoittaa moraalikadon kannalta? Kuka enää maksaa velkansa ja hoitaa talouttaan kunnolla, jos on kuitenkin varmuus siitä, että muut maksavat? Entä onko tämä hallituksen mielestä jo viimeinkin liittovaltiorakenne? Mikä on Suomen asema siinä liittovaltiossa, kun olisimme kooltamme samaa luokkaa kuin Lappeenranta Suomen kansallisella tasolla? [Paavo Arhinmäki: Edusta ja Mäkelä väheksyy Lappeenrantaa!]

16.19 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tätä kokonaisuutta pyrin avaamaan tuossa ensimmäisessä puheenvuorossani. Kyse ei ole senkaltaisesta välineestä, jolla pyritään yksittäisiä jäsenmaita tai jotakin yhtä jäsenmaata pelastamaan taloudellisista vaikeuksista tai esimerkiksi velkansa suuruudesta, vaan tämä on väline, jolla pyritään auttamaan koko Eurooppaa elpymään, ja sen vuoksi minun mielestäni sitä ei ole hedelmällistä käsitelläkään siitä näkökulmasta, että ikään kuin pelastaisimme joitakin yksittäisiä talouksia. Ei tämä elpymisrahasto olisi millään tavalla väline esimerkiksi Italian velkasuhteen taittamiseen, eikä se ole sellaiseksi tarkoitettu, vaan se on tarkoitettu välineeksi, jolla vauhditetaan investointeja koko Euroopan tasolla, kaikissa jäsenmaissa. Myös Suomi tulisi tästä kokonaisuudesta saamaan osansa. Se on väline, jolla pyritään vauhdittamaan eurooppalaista talouskasvua tämän akuutin kriisin aiheuttaman šokin vuoksi.

Mielestäni on paljon hedelmällisempää, että tätä keskustelua käydään välineestä, jonkalainen se on, ja sitten muu keskustelu [Puhemies koputtaa] siitä, missä taloustilanteessa yksittäiset Euroopan maat ovat muista syistä johtuen, on aivan eri keskustelu.

16.20 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti niin, että Suomelle on välttämätöntä se, että koko Eurooppa pääsee kasvuun, koska me elämme

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

viennistä ja ennen kaikkea siitä viennistä, joka menee EU-alueelle. Ja myöskin se ymmärretään, että silloin kun ollaan tällöisen kriisin keskellä, tulee asioita, joissa täytyy myös yhteisesti auttaa niitä, jotka ovat kriisistä eniten kärsineet, mutta on kuitenkin hyvä muistaa tässä se, mistä tässä elvytysrahastossa on kyse ja minkä takia tämä elvytysrahasto on olemassa. Jos ne maat, jotka olisivat eniten kärsineet tästä koronakriisistä, olisivat olleet Ruotsi, Hollanti ja Saksa, emme me tarvitsisi mitään elvytysrahastoa, koska nämä valtiot kykenisivät saamaan edullisesti lainaa markkinoilta muutenkin ja ne kykenisivät itse elvyttämään omaa talouttaan. Me tarvitsemme rahastoa, koska ne ovat Ranska, Italia, Espanja, jotka ovat huonosti hoitaneet talouttaan jo pitkään, joten kysymys kuuluu, että kai me voimme asettaa sellaiset ehdot, että me emme enää uudestaan ajaudu samaan tilanteeseen, kun seuraava kriisi tulee, [Puhemies koputtaa] eli vahvasta taloudesta pidetään kiinni.

16.21 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä tämä koronakriisi ja sen aiheuttama reaalitytalon erittäin nopea taantuminen on Euroopan yhteinen ongelma. Tämä šokki on näkynyt niin Suomessa, niin Ruotsissa, niin Saksassa, niin Italiassa, niin Espanjassa kuin kaikissa Euroopan maissa, ja tämä taloudellinen kriisi, joka koronakriisin seurauksena on syntynyt, ei sinänsä edes ole kytköksissä siihen, kuinka vahvasti korona itsessään on esimerkiksi maiden terveystilanteessa näkynyt tai maiden tilanteessa näkynyt, vaan taloudellinen tilanne on joka puolella heikentynyt voimakkaasti. Ja on totta, että eri mailla on erilaisia mahdollisuuksia tämänkaltaisiin akuutteihin kriiseihin vastata, mutta meidän kannattaa mielestäni ajatella tätä nimenomaisesti myös koko Euroopan näkökulmasta siitä syystä, että me olemme niin kiinteästi osa yhteisiä sisämarkkinoita, osa yhteistä talousaluetta ja osa yhteistä taloutta, että me emme yksinkertaisesti [Puhemies koputtaa] pärjää ilman, että koko Eurooppa pärjää.

16.22 Jouni Ovaska kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tekisi mieli hallitukselta kysyä, millä hallitus vähentäisi näitä valheellisia ja virheellisiä väitteitä, joita perussuomalaiset täällä esittävät. Tässä vaiheessa ei ole mitään pakettia hyväksytty, ja täytyy myös muistaa, kuten teillekin on sähköposti tullut, että komission esittämä malli ei tällaisenaan tule Suomelle kelpaamaan. [Oikealta: Ohoh! — Antti Kurvinen: Niin se on!] Ensinnäkin komission pakettihan on aivan liian suuri, kuten moni hallituksen ministeri on julkisuudessa todennut, ja maksutaakka sitä kautta myöskin aivan kohtuuton. Ja kyllähän meistä moni on myöskin tässä salissa huomauttanut, että siitä avustuspainotteisuudesta on päästävä sinne lainamuotoisuuteen, jos tästä neuvotteluja päästään kohta jatkamaan.

Ja vielä periaate, jonka valtiovarainministeri hyvin totesi, on se, että jatkossakin jokaisen maan on huolehdittava omasta talouspolitiikastaan. Mutta katsoisin jo seuraavaan vaiheeseen ja siihen, millä Suomi tulee huolehtimaan, että tämä meidän kantamme, jota ministerivaliokunta on tänään käsitellyt, saa kannatusta. Eli mistä me haemme kumppaneita tälle hyvälle kannallemme, jotta myös Suomen tavoitteet etenevät EU:ssa?

16.24 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on erittäin tärkeä kysymys, ja tietysti me toimimme tässä aktiivisesti. Tiedän, että pääministeri käy päämiestasolla keskusteluita. Itselläni on tässä ilta-päivällä puhelu Saksan ministerin ja pohjoismaisten kollegojen kanssa, ja tällä tavalla näitä asioita viedään eteenpäin. Kesäkuun päämieskokousta pohjustaa eurooppaministerei-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

den yleisten asioiden neuvosto, jossa myöskin tätä keskustelua käydään, ja me haemme niissä asioissa, mitkä kulloinkin ovat meille tärkeitä, samanmielisiä kumppaneita.

Oikeusvaltioperiaatteen suhteen meillä on erittäin hyvä yhteistyö niiden niin sanottujen tiukkisten kanssa. Edustaja Orpo, olemme hansamaiden kanssa samaa mieltä oikeusvaltioperiaatteista, mutta emme välttämättä samaa mieltä kaikista asioista. Eli kumppaneita löydämme esimerkiksi maaseudun kehittämisen ja maatalouden suhteen muun muassa Ranskasta ja niin edelleen, eli toimimme tavalla, jolloin aina varmistamme, että isänmaan ääni kuuluu ja Suomen etu etenee ja meitä kuunnellaan eikä meitä pidetä automaattisesti johonkin tiettyyn porukkaan kuuluvana ja jätetä ulos joistain toisista. Me varmistamme, että Suomen vaikutusvalta [Puhemies koputtaa] on aina maksimaalinen.

16.25 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nähtävästi Jouni Ovaskan esimerkkiä mukaillen täällä saa nykyisin puhua valehtelijoista. [Puhemies koputtaa] Minä kerron, missä on valehtelijoita: he istuvat tuolla. [Puhuja osoittaa hallitusta — Puhemies: Edustaja Antikainen! — Eduskunnasta: Ohhoh!]

Kiitos, arvoisa herra puhemies! Jopa tasavallan presidentti on esittänyt kritiikkiä tätä tulevaa EU:n elvytysrahastoa kohtaan. [Eva Biaudet: Ei ole!] Esityksessä suurin osa on lahjarahaa. Se on lahjarahaa, jonka hallitus ottaa suomalaisten veronmaksajien kukkarosta ja laittaa huonosti talouttaan hoitaneiden maiden kukkariin. [Paavo Arhinmäki: Tehän puhutte aivan pötyä! — Kimmo Kiljunen: Kierrätte totuutta!] Kyse on miljardeista ja miljardeista ja miljardeista euroista. Perussuomalaiset eivät antaisi senttiäkään, ei senttiäkään, [Eva Biaudet: Ei kenellekään!] ei sentin senttiä.

Arvoisa herra puhemies! Hallitus on nyt hyvä ja kertoo, mikä teidän rajanne on. Paljonko olette valmiita lahjoittamaan EU:lle? — Arvoisa valtiovarainministeri Katri Kulmuni, onko se 10 miljardia, 20, [Puhemies koputtaa] 30, 40 vai 50 miljardia? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Muistutan edustajia vakaasta ja arvokkaasta käytöksestä. [Eduskunnasta: Juuri näin! Kiitos!]

16.26 Valtiovarainministeri Katri Kulmuni (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikka ei tietenkään saa, arvoisa herra puhemies, muistella historiaa, niin kyllä perussuomalaiset olivat valmiita tukemaan yhteisiä eurooppalaisia periaatteita silloin, kun Kreikka oli ajautunut vaikeuksiin, ja kyllä, viime vaalikaudella tehtiin perussuomalaisten tuella myös Kreikkaa auttava paketti. [Jussi Halla-aho: Eikös se ollut keskustan mielestä ihan eri puolue?] Kyllä tästä kaikki puolueet varmasti kantavat oman osansa — päätöksiä on tehty jokaisessa hallituksessa.

Minun täytyy muistuttaa edustaja Antikaista, että Suomi on juuri tänään hallituksen osalta linjannut, että me emme hyväksy komission esitystä sellaisena kuin se on. Joten kun sanotte, että hallitus hyväksyy, mitä komissio on esittänyt, niin asia ei ole niin, me emme hyväksy sitä sellaisenaan. Me lähdemme siitä, että paketin täytyy olla pienempi, sen täytyy perustua lainalle ja siellä täytyy olla selkeät kriteerit sille, kuinka paljon sitä voi saada, miten se toimii ja mikä on Suomen tarkkarajaisuus — sitähan me siellä seuraamme. Sitä käsitellään yhdessä monivuotisen rahoituskehityksen kanssa, joten tässä on vielä monta liikuvaa kohtaa, joita on syytä tarkentaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

16.27 Juha Sipilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten valtiovarainministeri ensimmäisessä puheenvuorossaan totesi, niin Suomi ei ole hyväksymässä komission ehdotusta. Elvytystä tarvitaan sekä Suomessa että Euroopassa, mutta kyllä opposition huoli on myöskin oikeutettu siinä, että silloin kun rahaa on jaossa, niin helposti sitä suuntautuu sellaisiin kohteisiin, jotka vain kannustavat laiskuuteen. [Kokoomuksen ryhmästä: Juuri näin! Kyllä!] Kannustaisin kyllä hallitusta erityisesti talouskysymyksissä hakemaan kumppaneita hansamaista, ja Ranskasta löytyy kumppani jossakin toisessa asiassa, puolustusasioissa, maatalousasioissa ja niin edespäin. [Oikealta: Kannattaa kuunnella!]

Kaiken elvytyksen pitäisi tukea kilpailukykyä paranemista, [Jussi Halla-aho: Kuunteleeko vasemmisto nyt?] tehtiinpä sitä Suomessa tai Euroopan unionissa. Kun tämä koko kriisi lähti tuolta Kiinasta liikkeelle, niin erityisesti minä näkisin tässä tilanteessa mahdollisuuden siihen, että mietittäisiin Euroopassa yhdessä niitä keinoja, millä Kiina-riippuvuutta vähennetään, ja käytettäisiin yhteisiä ponnisteluja, yhteistä rahaa siihen, että työllisyyttä ja kilpailukykyä parannetaan.

Kysymyksen hallitukselle on: [Puhemies koputtaa] onko Suomi vaatimassa ehdollisuutta rakenteellisiin muutoksiin, ja ollaanko tätä käyttämässä kilpailukykyä ja työllisyyden edistämiseen? [Oikealta: Erinomainen puheenvuoro!]

16.29 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Sipilältä hyvä kysymys, josta kuuluu kokemuksen vahva ääni.

Se on juuri näin, että Suomi on vaatimassa, että kilpailukyky huomioidaan, että EU:n kyky vastata tähän globaaliin suurvaltapoliittiseen tilanteeseen ja kilpailutilanteeseen on paremmalla pohjalla — juuri niitä me ajamme eteenpäin. Ja kyllä tähän pakettiin tulee ehdollisuutta. Sanottakoon se nyt selvästi tässä, että myös komission esityksessä lähdetään siitä, että rahoitus sidotaan eurooppalaisessa ohjausjaksossa maakohtaisten suositusten perusteella annettaviin rakenteellisiin uudistuksiin.

Ehdollisuutta siis tulee. Tämä ei ole mitään lahjarahaa, jota annetaan avoimella valtakirjalla yhdellekään jäsenmaalle sellaisenaan tuhlattavaksi, mihin halutaan, vaan tämän on tarkoitus palvella niitä suuria eurooppalaisia kasvustrategioita, joita ovat ennen kaikkea Green Deal eli meidän vihreä kasvumme, siirtyminen päästöttömään Eurooppaan ja vähähiiliseen kiertotalouteen, ja toisaalta tutkimus- ja tuotekehitys ja digitalisaatio. Näille kahdelle raiteelle me rakennamme Euroopan, joka on entistä iskukykyisempi kovassa globaalissa kilpailussa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja vielä edustaja Koponen tästä aihealueesta.

16.30 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Euromaiden bruttokansantuote ei ole noussut takaisin yli vuoden 2008 huippulukemien. Euron taakka on valtava, ja vihervasemmistohallitus keskustan siunauksella avaa tietä vain suuremmille yhteisille veloille ja synkälle tulevaisuudelle EU:n osavaltiossa nimeltä Suomi. [Antti Kurvinen: Oletko kuunnellut puheita?] Kuten Suomenkin julkisen talouden kanssa, ongelmat ovat rakenteellisia, eikä niitä voi korjata ottamalla vain lisää velkaa tai printtaamalla lisää rahaa. [Antti Kurvinen: Vanhentunut puhe!] Kriisimaiden vastikkeettoman rahoittamisen on loputtava. Huonosti talouttaan hoitavien maiden perimmäisiä ongelmia ei poisteta jatkuvalla rahan lapioinnilla ja tulonsiirroilla, kuten olemme huomanneet. On vaikea nähdä,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2020 vp

että Euroopan maiden taloudenpito ja riippuvuus EKP:stä voisi päättyä muuhun kuin kyy-neliin. Arvoisa hallitus, voitteko vielä kertoa, kumpi on teille tärkeämpää: pumpata rahaa Euroopan pahimpien veronkiertäjämaiden kassoihin vai isänmaan etu?

Edustaja Kulmuni kertoo täällä aina, että se on eduskunta, mikä päättää, mutta jos näistä äänestetään, niin luulenpa, että se on hallitus, mikä näistä päättää. [Puhemies koputtaa] Eli turha sitä on kaataa tänne opposition niskaan. [Antti Kurvinen: Lukekaa perustuslaki! — Paavo Arhinmäki: Keskustelussa yleensä kannattaa kuunnella eikä käyttää etukäteen laa-dittuja puheenvuoroja!]

16.31 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä halli-tus toimii eduskunnan luottamuksen varassa, ja näin sen pitääkin olla. Se on aivan selvää.

Voin myös todeta sen, että hallitus on isänmaan asialla. Se on ilman muuta selvä asia. Ja isänmaan etu on se, että Eurooppa toipuu tästä koronaviruksen aiheuttamasta taloudellisesta šokista mahdollisimman pienin vaurioin, että saamme aikaan yhteistä kasvua, saamme vahvistettua työllisyyttä, saamme investointeja Eurooppaan. Se on isänmaan etu.

Nämä puheenvuorot, joita erityisesti perussuomalaisten ryhmästä on käytetty, mielestä-ni kuvaavat maailmaa, joka ei ole se maailma, missä me tällä hetkellä olemme. Tästä kes-kustelusta unohtuu kokonaan se, minkälaisen kriisin kourissa me olemme yhä edelleen, minkälainen kriisi korona on ollut Euroopalle, Suomelle, koko maailmalle, ja minkälaisen šokin se talouteen on aiheuttanut. Nyt me etsimme välineitä tähän kriisiin, jotta voisimme selvittää mahdollisimman vähin vaurioin, jotta voisimme tästä yhdessä toipua mahdollisim-man nopeasti. Tämä maailma, jota kuvaatte, ja nämä tilanteet, [Puhemies koputtaa] joita kuvaatte, kertovat jostain aivan muusta kuin siitä tilanteesta, jossa me olemme.

Kysymyksen käsittely päättyi.